

7. Denizcilik Seferyollarının Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Sözleşmesi (10 Mart 1988, Roma) - IMO,

8. Kıta Sahanelğinde Kurulu Sabit Platformların Güvenliğine Karşı Yasadışı Eylemlerin Önlenmesi Hakkında Protokol (10 Mart 1988, Roma) - IMO,

9. Terörist Bombalamaların Önlenmesi Sözleşmesi (15 Aralık 1997, New York) - BMGK

BEYAN

1. Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşmenin 2 nci maddesinin 1(b) paragrafının uygulanmasının bir silahlı çatışmanın varlığına işaret etmeyeceğini, silahlı çatışma tabirinin, örgütlü bir biçimde olsun veya olmasın, ceza hukuku kapsamında terörizm suçunu oluşturan fiillerin işlenmesinden farklı olan bir durumu betimlediğini beyan eder.

2. Türkiye Cumhuriyeti, Sözleşmenin 2 nci maddesinin 1(b) paragrafının, 21 inci maddede de ifade edildiği üzere, devletlerin BM Şartı da dahil olmak üzere uluslararası hukuktan kaynaklanan yükümlülüklerine, özellikle başka devletlerin topraklarında faaliyet gösteren terörist ve silahlı gruplara finansal destek sağlamama yükümlülüğüne zarar vermeyeceğini beyan eder.

3. "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme"nin 24 üncü maddesinin 2 nci paragrafına uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti, adı geçen Sözleşmenin 24 üncü maddesinin 1 inci fıkrası ile kendisini bağlı telakki etmediğini açıklar.

MHB
c. 22
s. 1
2002

TERÖRİST BOMBALAMALARININ ÖNLENMESİNE İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME*

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler,

Uluslararası barış ve güvenliğin korunmasına ve Devletler arasındaki iyi komşuluk ve dostane ilişkilerin geliştirilmesine ilişkin Birleşmiş Milletler Şartı amaç ve ilkelerini göz önünde tutarak,

Terörizm eylemlerinin bütün biçim ve görünüşleriyle dünya genelindeki tırmanışından derin endişe duyarak,

Birleşmiş Milletler'in Ellinci Yıldönümü vesilesiyle yayınlanan 24 Ekim 1995 tarihli Beyannamesini anımsayarak,

Aynı zamanda, "Birleşmiş Milletlere üye devletlerin, diğerleri yanında, devletler ve halklar arasındaki dostça ilişkileri tehlikeye düşüren ve devletlerin toprak bütünlüğü ve güvenliğini tehdit edenler de dahil olmak üzere, kim tarafından ve nerede işlenirse işlensin, tüm terörist eylem, yöntem ve uygulamaları suç ve mazur görülemez olarak sarıh bir şekilde kınadıklarını ciddi olarak yeniden teyit ettikleri" Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 9 Aralık 1994 tarih ve 49/60 sayılı kararına ekli Uluslararası Terörizmin ortadan Kaldırılması için Önlemler Hakkındaki Beyannameyi de hatırlayarak,

Beyannamenin aynı zamanda Devletleri, "konunun tüm veçhelerini kapsayan kapsamlı bir yasal çerçevenin mevcut olmasını temin etmek amacıyla, terörizmin bütün biçim ve görünüşleriyle önlenmesi, bastırılması ve ortadan kaldırılmasına dair mevcut uluslararası

* İngilizce metni 2001 yılına ait MHB'de yayımlanan sözleşmenin Türkçe metni, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin resmi internet sitesinden alınmış olup metin henüz Resmi Gazete'de yayımlanmamıştır. 4740 sayılı Onaylamayı Uygun Bulma Kanunu için bkz. RG. 19.01.2002 - 24645.

yasal düzenlemelerin kapsamını ivedi olarak gözden geçirmeye" teşvik ettiğini not ederek,

Genel Kurulun 17 Aralık 1996 tarih ve 51/210 sayılı kararını ve ekindeki Uluslararası Terörizmin Ortadan Kaldırılması İçin önlemler Hakkında 1994 tarihli Beyannameye Ek Beyannameyi anımsayarak,

Patlayıcı ve diğer ölümcül araç-gereçlerle gerçekleştirilen terörist saldırıların giderek yaygınlaştığını not ederek,

Mevcut çok taraflı yasal düzenlemelerin bu saldırıları yeteri kadar karşılamadığını da not ederek,

Bu tür terörizm eylemlerinin önlenmesi ve faillerinin kovuşturulması ve cezalandırılması için etkin ve pratik önlemlerin tasarlanması ve kabul edilmesinde Devletler arasındaki uluslararası işbirliğinin artırılmasına ivedi gereksinim duyulduğu hususunda ikna olarak,

Bu tür eylemlerin meydana gelmesinin, bir bütün olarak uluslararası topluluk için büyük bir endişe kaynağı olduğu göz önüne alınarak,

Devletlerin askerî kuvvetlerinin faaliyetlerinin, bu Sözleşmenin çerçevesi dışındaki uluslararası hukuk kurallarınca düzenlendiğini ve belirli eylemlerin bu Sözleşmenin kapsamı dışında bırakılmasının, yasadışı eylemlere göz yumulduğu ya da bu eylemlerin yasal kılındığı ya da diğer kanunlara göre kovuşturulmasına engel bulunduğu anlamına gelmediğini not ederek,

Aşağıdaki hususlar üzerinde anlaşmışlardır :

Madde 1

Bu Sözleşmenin amaçları açısından :

1. "Devlet ya da hükümet tesisleri", bir Devletin temsilcileri, Hükümet, yasama ya da yargı üyeleri ya da bir Devletin ya da herhangi bir kamu makamının ya da kuruluşunun memurları ya da çalışanları ya da hükümetlerarası bir örgütün memur ve çalışanları tarafından resmî görevleriyle bağlantılı olarak kullanılan ya da işgal edilen herhangi bir daimi ya da geçici tesis ya da aracı kapsar.

2. "Altyapı tesisleri", su, kanalizasyon, enerji, yakıt ya da iletişim

gibi, kamu yararına hizmetleri sağlayan ya da dağıtımını yapan kamusal ya da özel olarak sahip olunan tesisleri ifade eder.

3. "Patlayıcı ya da diğer ölümcül araç-gereç":

(a) Ölüm, ciddi bedensel yaralama ya da önemli maddî zarara yolaçma imkânına sahip ya da bu amaçla tasarlanmış patlayıcı ya da yanıcı silah ya da araç-gereç; ya da

(b) Zehirli kimyasal, biyolojik maddelerin ya da zehirlerin ya da benzeri maddelerin ya da radyasyon ya da radyoaktif maddelerin bırakılması, yayılması ya da etkilemesi yoluyla ölüm, ciddi bedensel yaralama ya da önemli maddî zarara yolaçma imkânına sahip ya da bu amaçla tasarlanmış bir silah ya da araç-gereç anlamına gelir.

4. "Bir Devletin Askerî Kuvvetleri", ulusal savunma ya da güvenlik temel amacıyla, kendi iç hukuku uyarınca örgütlenen, eğitilen ve donatılan bir Devletin silahlı kuvvetlerini ve kendi resmî komuta, kontrol ve sorumlulukları altındaki silahlı kuvvetlere destek olmak amacıyla görev yapan kişileri ifade eder.

5. "Kamunun kullanımına açık alan", herhangi bir bina, yol, cadde, su yolu ya da diğer alanların, sürekli, düzenli ya da belirli aralıklarla halka ve kişilere açık kısımlarını ifade eder ve halka ya da kişilere açık her türlü ticarî, iş, kültürel, tarihsel, eğitimsel, dinsel, hükümetle ilgili, eğlence, dinlenme ve benzeri yerleri kapsar.

6. "Kamu ulaşım sistemi", kişi ya da kargo ulaştırması için, kamu kesimi tarafından yararlanılabilen hizmetler için, kamu ya da özel mülkiyet altında tüm tesis, araç ve vasıtaları ifade eder.

Madde 2

1. Aşağıdaki amaçlara ulaşmak için hukuka aykırı olarak ve kasten, bir kamu kesimine açık alan, bir Devlet ya da hükümet tesisi, bir kamu ulaşım sistemi ya da bir altyapı tesisine, içine ya da karşısına bir patlayıcı ya da diğer ölümcül bir araç-gereci yönlendiren, yerleştiren, ateşleyen ya da patlatan herhangi bir kişi bu Sözleşmenin anlamı dahilinde suç işlemiş sayılır.

(a) Ölüm ya da ciddi bedensel yaralamaya yolaçma ya da;

(b) Bu tür bir alanın, tesisin ya da sistemin, önemli ölçüde ekono-

mik zararlarla sonuçlanacak ya da sonuçlanması muhtemel olacak şekilde, geniş biçimde yıkılmasına yolaçma.

2. Bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen bir suçu işlemeye teşebbüs eden herhangi bir kişi de suç işlemiş sayılır.

3. (a) Bir suç ortağı olarak bu maddenin 1 inci ya da 2 nci paragrafında belirtilen bir suça iştirak eden; ya da

(b) Bu maddenin paragraf 1 ya da 2'sinde belirtilen bir suçu işlemek üzere diğerlerini örgütleyen ya da yönlendiren; ya da

(c) Ortak bir amaçla hareket eden bir grup kişiyle, bu maddenin 1 inci ya da 2 nci paragrafında belirtilen bir ya da daha fazla suçun işlenmesine, herhangi diğer bir yolla katkıda bulunan herhangi bir kişi suç işlemiş sayılır; bu tür bir katkı, kasıtlı olacak veya genel suç faaliyetlerini artırma amacıyla ya da grubun amacı doğrultusunda olacak veya grubun ilgili suç ya da suçları işleme kastı bilinerek gerçekleştirilecektir.

Madde 3

Bu Sözleşme, suçun tek bir devlet dahilinde işlendiği, zanlı ve mağdurlarının bu devletin vatandaşı olduğu, zanlının bu devlet topraklarında bulunduğu ve 10 uncu maddeden 15 inci maddeye kadar olan hükümlerin uygun olduğu ölçüde uygulanması durumu hariç olmak üzere, diğer hiçbir devletin bu Sözleşmenin 6 ncı maddesi 1 inci veya 2 nci bendi çerçevesinde yargılama yetkisinin bulunmadığı durumda uygulanmayacaktır.

Madde 4

Her Taraf Devlet, gerekli olduğu ölçüde, aşağıdaki önlemleri alacaktır :

(a) Bu Sözleşmenin 2 nci Maddesinde belirtilen suçları iç hukukuna göre suç olarak yerleştirmek;

(b) Bu suçların ağır niteliğini gözönüne alarak uygun cezalara tâbi tutulmalarını sağlamak.

Madde 5

Taraf olan her devlet, uygun olduğu ölçüde, iç mevzuatının, bu

Sözleşme kapsamı içindeki suçların, özellikle kamuoyunda, bir grup insan veya belirli insanlarda bir korku durumu yaratma amacı ve hesabı ile işlenenlerin, siyasî, felsefî, ideolojik, ırkî, etnik, dinî veya başka benzer bir mülahaza ile hiçbir durumda haklı kılınmaması ve bu suçların ağır niteliğine uygun cezalarla cezalandırılmasını sağlayan tedbirler de dahil olmak üzere gerekli olabilecek tedbirleri alacaktır.

Madde 6

1. Her Taraf Devlet, Madde 2'de belirtilen suçlarla ilgili olarak, aşağıdaki durumlarda, gerekli olduğu ölçüde, kendi yargı yetkisini tesis edecektir :

(a) Suçun bu Devletin topraklarında işlenmesi; ya da

(b) Suçun, bu Devletin bayrağını taşıyan bir gemide ya da suçun işlendiği anda bu Devletin kanunları altında kayıtlı bulunan bir uçakta işlenmesi; ya da

(c) Suçun bu Devletin bir vatandaşı tarafından işlenmesi.

2. Bir Taraf Devlet yargı hakkını, aynı zamanda, aşağıdaki durumlardaki türden suçlar içinde kullanabilir:

(a) Suçun bu Devletin bir vatandaşına karşı işlenmiş olması; ya da

(b) Suçun, bir Devletin ya da hükümetin, bu Devletin Büyükelçiliği ya da diğer diplomatik ya da konsolosluk binaları dahil, yurtdışındaki tesislerine karşı işlenmesi

(c) Suçun, bu Devletin topraklarında daimi olarak ikâmet eden haymatloz tarafından işlenmesi durumunda; ya da

(d) Suçun, Devleti belirli bir eylemi gerçekleştirmeye zorlamaya ya da gerçekleştirmekten caydırmaya yönelik olarak işlenmesi; ya da

(e) Suçun, bu Devletin Hükümeti tarafından işletilen bir uçakta işlenmesi.

3. Bu Sözleşmenin onaylanması, kabul edilmesi, uygun bulunması ya da katılınmasını takiben, her Taraf Devlet Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine, kendi iç hukukundaki yargı yetkisini, bu maddenin 2 nci fıkrasına uygun şekilde tesis ettiği hususunda bildirimde bu-

lunacaktır. Herhangi bir değişiklik yapılması halinde, ilgili Taraf Devlet bir an önce Genel Sekretere bildirimde bulunacaktır.

4. Her Taraf Devlet, aynı şekilde, gerekli olduğu ölçüde, 2 nci Maddede belirtilen suçlarla ilgili ve zanlının kendi topraklarında bulunduğu ve bu kişiyi, mevcut maddenin fıkra 1 ya da 2'si gereğince kendi yargı yetkisini tesis etmiş olan hiçbir Taraf Devlete iade etmediği durumlarda, kendi yargı hakkını yerleştirecektir.

5. Bu Sözleşme, Taraf bir Devletin, iç hukukuna uygun olarak tesis ettiği herhangi bir cezaî yargı yetkisi kullanımını dışlamaz.

Madde 7

1. İlgili Taraf Devlet, 2 nci maddede belirtilen bir suçu işleyen ya da işlediği iddia edilen bir kişinin kendi topraklarında bulunduğu dair bir bilginin alınmasını takiben, alınan bilgideki gerçekleri araştırmak üzere kendi iç hukukuna göre, gerekli önlemleri alacaktır.

2. Koşulların izin verdiğine emin olduktan sonra, suçu işleyen ya da işlediği iddia edilen kişinin topraklarında bulunduğu Taraf Devlet, bu kişinin mevcudiyetinin cezaî kovuşturma da iade etme amacına yönelik olmasını temin etmek üzere, kendi iç hukukunda uygun görülen önlemleri alacaktır.

3. Bu maddenin 2 nci paragrafında atıfta bulunulan önlemlerin alınacağı kişi :

(a) Vatandaşı olduğu ya da haklarını savunmaya yetkili olduğu Devletin ya da kişinin vatansız olması durumunda topraklarında daimi olarak ikâmet ettiği Devletin en yakındaki temsilcisiyle zaman geçirmeksizin iletişim kurmaya;

(b) Bu Devletin temsilcisi tarafından ziyaret edilmeye;

(c) Altparagraflar (a) ve (b)'nin kendisine tanıdığı haklarının bildirilmesine hak kazanacaktır.

4. Bu maddenin 3 üncü paragrafında atıfta bulunulan haklar, suçlunun ya da zanlının topraklarında bulunduğu Devletin kanun ve mevzuatına uygun olarak, bu Kanun ve mevzuatın, 3 üncü paragrafla verilen hakların amaçlarını tam olarak sağlama amacına uyması koşuluyla kullanılacaktır.

5. Bu maddenin 3 ve 4 üncü paragraflarındaki hükümler, 6 ncı Maddenin 1(c) ya da 2(c) altparagraflarına uygun olarak yargı yetkisinin bulunduğu iddia eden Taraf Devletin, suçlu olduğu iddia edilen kişi ile iletişim kurmak ve onu ziyaret etmek için Uluslararası Kızılhaç Komitesi'ni davet etmek hakkına hâlel getirmeyecektir.

6. Bir Taraf Devlet, bu maddeye uygun bir şekilde, bir kişiyi gözetim altına aldığı zaman, bir an önce ya doğrudan ya da Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri aracılığıyla, 6 ncı Maddenin 1 ve 2 nci paragraflarını uyarınca yargı yetkisini tesis eden Taraf Devletlere ve yararlı olduğu düşüncesinde ise, herhangi diğer ilgili Taraf Devlete, kişinin gözetim altında olduğu ve kişinin gözetim altına alınmasını gerektiren koşullar hakkında bildirimde bulunacaktır. Bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen soruşturmayı yapan Devlet, ilgili Taraf Devletleri, bulgularından ve yargı hakkını kullanmak isteyip istemediğine ilişkin ivedi olarak bilgilendirecektir.

Madde 8

1. Suçu işlediği iddia edilen kişinin topraklarında bulunduğu Taraf Devlet, 6 ncı Maddenin uygulandığı durumlarda, bu kişiyi iade etmediği takdirde, suç kendi topraklarında işlensin ya da işlenmesin, istisnasız ve gecikmeksizin durumu, bu Devletin kanunlarına uygun bir yöntemle, cezaî kovuşturmaya tâbi tutulması amacıyla yetkili makamlara iletilecektir. Bu makamlar, Devletin kanunlarına göre ağır unsurlar içeren herhangi bir davada olduğu gibi aynı usulde karar vereceklerdir.

2. Bir Taraf Devletin kendi iç hukuku uyarınca kendi vatandaşlarını iade etmesine ya da teslim etmesine izin veriliyorsa, ancak iade ya da teslim talebi edildiği ülkedeki yargı ya da yargı usulleri sonucunda verilen hükmü çekmek üzere bu Devlete geri verileceği ve bu Devlet ile kişinin iadesini isteyen Devletin bu seçenek ve gerekli görüldükleri diğer koşullar üzerinde anlaşmaya varmaları koşuluyla izin verilir. Bu tür koşullu iade ya da teslim, bu maddenin 1 inci paragrafında belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için yeterlidir.

Madde 9

1. 2 nci Maddede belirtilen suçlar, bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce Taraf Devletler arasında mevcut herhangi bir iade

andlaşmasındaki iade edilebilir suçlara dahil addedileceklerdir. Taraf Devletler bu tür suçları, birbirleri arasında daha sonra akdedecekleri her iade anlaşmasına iade edilebilir suçlar olarak dahil etmeyi yükümlenirler.

2. İadeyi bir anlaşmanın mevcudiyeti koşuluna bağlı olarak kabul eden bir Taraf Devlet, kendisi ile bir iade anlaşması bulunmayan bir Taraf Devletten iade talebi alması halinde, talep edilen Taraf Devlet, kendi seçimiyle, bu Sözleşmeyi, 2 nci Maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak iade için yasal bir dayanak olarak kabul edebilir. İade, talep edilen Devletin hukukunca hükme bağlanan diğer koşullara tâbi olacaktır.

3. İadeyi bir anlaşmanın mevcudiyeti koşuluna bağlı olmaksızın kabul eden Taraf Devletler, talep eden Devletin hukukunca hükme bağlanan koşullara tâbi olarak, 2 nci Maddede belirtilen suçları kendileri arasında iade edilebilir suçlar olarak tanıyacaklardır.

4. Gerektiği takdirde, 2. maddede belirtilen suçlar, taraf devletler arasında suçluların iadesi amacıyla, sadece meydana geldikleri yerde değil, 6. maddenin 1. ve 2. fıkraları uyarınca yargı yetkisini tesis eden devletlerin toprakları üzerinde de işlenmiş gibi muamele görecektir.

5. 2. maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak, Taraf Devletler arasındaki tüm suçluların iadesi anlaşmalarının ve düzenlemelerinin hükümleri, bu Sözleşme ile bağdaşmadığı ölçüde, Taraf Devletler arasında değiştirilmiş addedilecektir.

Madde 10

1. Taraf Devletler, 2 nci Maddede belirtilen suçlara ilişkin olarak önlerine gelen soruşturmalar ya da suç ya da iade usulleriyle bağlantılı olarak birbirlerine, yargı usulleri için gerekli olan kanıtların temin edilmesi dahil olmak üzere, mümkün olan en büyük ölçüde yardımda bulunacaklardır.

2. Taraf Devletler, birbirleri arasında adli yardımlaşma konusunda mevcut olabilecek herhangi bir anlaşma ya da diğer düzenlemeye uygun olacak şekilde bu maddenin 1 inci paragrafı altındaki yükümlülüklerini yerine getireceklerdir. Bu tür anlaşma ya da düzenlemelerin yokluğu durumunda Taraf Devletler birbirlerine, kendi iç hukukları uyarınca yardımda bulunacaklardır.

Madde 11

2 nci Maddede belirtilen suçların hiçbiri, iade ya da adli yardımlaşma bakımından, siyasî suç ya da siyasî bir suçla bağlantılı bir suç ya da siyasî nedenlerden esinlenmiş bir suç olarak kabul edilmeyeceklerdir. Buna göre, bu tür bir suç temelinde yapılan bir iade ya da adli yardımlaşma talebi, salt siyasî bir suçla ilgili olduğu ya da siyasî bir suçla bağlantılı bir suç olduğu ya da siyasî nedenlerden esinlenmiş bir suç olduğu gerekçesiyle reddedilemez.

Madde 12

Bu Sözleşmede belirtilen hiçbir şey, talep edilen Taraf Devletin, 2 nci maddede belirtilen suçlara ilişkin iade talebinin ya da bu türden suçlara ilişkin adli yardımlaşma talebinin, sözkonusu kişinin, ırkından, dininden, milliyetinden, etnik kökeninden ya da siyasî görüşlerinden ötürü kovuşturulması ya da cezalandırılması amacıyla yapıldığına ya da talebin yerine getirilmesinin, bu sebeplerden herhangi birinden dolayı kişinin konumuna zarar verebileceğine inanması için yeterli sebebi olması durumunda, iade etme ya da karşılıklı yardımda bulunma yükümlülüğü verecek şekilde yorumlanmayacaktır.

Madde 13

1. Bir Taraf Devletin topraklarında gözaltında tutulan ya da cezasını çekmekte olan bir kişi, tanıklık, kimlik tespiti ya da bu Sözleşme altındaki suçların soruşturma ya da davası için kanıt toplanmasında yardım sağlaması amacıyla, varlığı bir başka Taraf Devlet tarafından talep edilmesi durumunda, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi halinde transfer edilebilir:

(a) Kişi, özgür bir şekilde buna rıza gösterdiğini bildirirse; ve

(b) İki Devletin yetkili makamları, bu Devletlerin uygun göreceklere koşullara bağlı olarak mutabık kalırlarsa.

2. Bu maddenin amaçları bakımından:

(a) Kişinin topraklarına transfer edildiği Devlet, kişinin topraklarından transfer edildiği Devlet tarafından aksine talepte bulunulmadıkça ya da yetki verilmedikçe, transfer edilen kişiyi gözaltında tutmakla yetkili ve yükümlü olacaktır;

(b) Kişinin topraklarına transfer edildiği Devlet, önceden kararlaştırıldığı üzere, ya da iki Devletin yetkili makamlarınca kararlaştırıldığı şekilde, gecikmeksizin kişiyi, getirildiği Devletin gözetimine geri verme yükümlülüğünü yerine getirecektir;

(c) Kişinin topraklarına transfer edildiği Devlet, kişinin topraklarından transfer edildiği Devletten, kişinin geri verilmesi için iade sürecini başlatma talebinde bulunmayacaktır;

(d) Transfer edilen kişinin, transfer olduğu Devlette gözaltında geçirdiği süre, topraklarından transfer edildiği Devlette çekmekte olduğu cezasına sayılacaktır.

3. Kişinin topraklarından transfer edileceği Taraf Devlet, bu madde uyarınca mutabık kalmadıkça, kişi, milliyeti ne olursa olsun, transfer edildiği Devletin topraklarından ayrılmasından önceki eylem ya da mahkûmiyetleriyle ilgili olarak, transfer olduğu Devletin topraklarında cezai kovuşturmaya tâbi tutulmayacak ya da gözaltına alınmayacak ya da kişisel özgürlüklerine herhangi bir kısıtlama getirilmeyecektir.

Madde 14

Bu Sözleşmeye uygun olarak gözaltına alınan ya da hakkında herhangi bir önlem alınan ya da yargı süreci sürdürülen herhangi bir kişiye, topraklarında bulunan Devletin hukukuna ve uluslararası insan hakları hukuku dahil, uluslararası hukukun uygulanabilir hükümlerine uygun bir şekilde bütün hak ve garantilerden yararlandırma dahil, adil bir muamele sağlanacaktır.

Madde 15

Taraf Devletler, 2 nci maddede belirtilen suçların önlenmesi için özellikle:

(a) 2 nci maddede belirtilen suçların işlenmesini teşvik eden, kışkırtan, örgütleyen, bilerek finanse eden ya da bu suçları işleyen kişilerin, grupların ve örgütlerin yasadışı faaliyetlerini kendi topraklarında yasaklayan önlemler dahil olmak üzere, kendi toprakları içinde ya da dışında gerçekleşen suçların birbirlerinin topraklarında işlenmesini önlemek ve karşılık vermek üzere, gerekli olduğu takdirde iç hukukunu düzeltmek dahil, bütün uygulanabilir önlemleri alarak;

(b) Ulusal kanunlarına uygun olarak, doğru ve teyid edilmiş bilgi değişiminde bulunarak ve 2 nci maddede belirtilen suçların işlenmesini önlemek amacıyla gerekli görüldüğü ölçüde alınan idarî ve diğer önlemleri koordine ederek;

(c) Uygun görüldüğü yerde, patlayıcıların ve ölüm ya da bedensel yaralanmaya yol açabilen diğer zararlı maddelerin tespit edilmesi yöntemlerine ilişkin araştırma ve geliştirme yoluyla, patlama sonrası incelemesinde kökenin tanımlanabilmesi için patlayıcıların işaretlenmesi standartlarının geliştirilmesi üzerinde istişare yapılması yoluyla, önleyici tedbirler hakkında bilgi değişimi, işbirliği ve teknoloji, donanım ve ilgili maddelerin transferi yoluyla işbirliği yapacaklardır.

Madde 16

Suç işlediği iddia edilen kişinin cezai kovuşturmaya tâbi tutulduğu Taraf Devlet, kendi iç hukuku ya da uygulanabilir usullere uygun olarak, yargılamanın nihai sonucunu, diğer Taraf Devletlere bilgi verecek olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreterine bildirecektir.

Madde 17

Taraf Devletler, bu Sözleşmedeki yükümlülüklerini, Devletlerin egemen eşitliği ve toprak bütünlüğü ve diğer Devletlerin içişlerine karışmama ilkelerine uygun biçimde yerine getireceklerdir.

Madde 18

Bu Sözleşmedeki hiçbir şey bir Taraf Devlete, bir başka Taraf Devletin topraklarında, kendi iç hukuku tarafından sadece bu Taraf Devletin makamlarına bırakılan yetki ve görevlerin kullanılması hakkını kullanma hakkı vermez.

Madde 19

1. Bu Sözleşmedeki hiçbir şey, Devletlerin ve bireylerin uluslararası hukuk ve özellikle de Birleşmiş Milletler Şartı amaç ve ilkeleri ve uluslararası insancıl hukuk altındaki diğer hak, yükümlülük ve sorumluluklarını etkilemeyecektir.

2. Bir silahlı çatışma sırasında silahlı kuvvetlerin faaliyetleri, bu terimler uluslararası insanî hukukun altında anlaşıldığından ve bu hukuka tâbi olduğundan bu Sözleşmenin ilgi alanı dışındadır ve res-

mî görevlerinin ifasında Devletin askerî kuvvetlerince gerçekleştirilen faaliyetler, uluslararası hukukun diğer kurallarına tâbi olduğu ölçüde bu Sözleşmenin dışındadır.

Madde 20

1. Bu Sözleşmenin yorumlanması ve uygulanması konusunda, iki ya da daha fazla Taraf Devlet arasında makul bir süre içinde müzakerelere yoluyla çözümlenemeyen herhangi bir uyuşmazlık, Taraf Devletlerden birinin talebi üzerine, tahkime sunulabilir. Tahkim talebi tarihinden itibaren altı ay içerisinde taraflar tahkimin düzenlenmesi konusunda anlaşamadıkları takdirde, taraflardan herhangi biri uyuşmazlığı, Statüsüne uygun bir şekilde başvuru yoluyla Uluslararası Adalet Divanı'na getirebilir.

2. Her Devlet, bu Sözleşmenin imza, onay, kabul ya da uygun bulma aşamasında veya katılma sırasında, kendisini bu maddenin 1 inci paragrafı ile bağlı saymadığını ilan edebilir. Diğer Taraf Devletler, bu tür bir çekince koymuş olan herhangi bir Taraf Devlete karşı 1 inci paragraf ile bağlı sayılmayacaklardır.

3. Bu Maddenin 2 nci paragrafına uygun olarak çekince koyan her Devlet, her zaman bu çekincesini, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne bildirimde bulunmak suretiyle geri alabilir.

Madde 21

1. Bu Sözleşme, New York'taki Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde 12 Ocak 1998 tarihinden 31 Aralık 1999 tarihine kadar bütün Devletlerin imzasına açık olacaktır.

2. Bu Sözleşme, onay, kabul ya da uygun bulmaya tâbidir. Onay, kabul ya da uygun bulma belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

3. Bu Sözleşme her Devletin katılımına açık olacaktır. Katılma belgeleri Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne tevdi edilecektir.

Madde 22

1. Bu Sözleşme, yirmi ikinci onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaştığı günden otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

2. Yirmi ikinci onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesinin ulaşmasından sonra Sözleşmeyi onaylayan, kabul eden, uygun bulan ya da katılan her Devlet için Sözleşme, bu Devletin onay, kabul, uygun bulma ya da katılma belgesinin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne ulaşmasından otuz gün sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 23

1. Her Taraf Devlet, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne yazılı bildirimde bulunmak suretiyle bu Sözleşmeden çekilebilir.

2. Çekilme, bildirim Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'nce alındığı tarihten bir yıl sonra yürürlüğe girecektir.

Madde 24

Arapça, Çince, İngilizce, Fransızca, Rusça ve İspanyolca metinlerinin eşit olarak geçerli olduğu bu Sözleşmenin aslı, bütün Devletlere onaylı örneklerini dağıtacak olan Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri'ne teslim edilecektir.

Kendi Hükümetlerince yetkili kılınanlar tarafından imzalanan bu Sözleşme, 12 Ocak 1998 tarihinde New York'ta Birleşmiş Milletler Genel Merkezi'nde imzaya açılmıştır.

Çekinceler

1. Türkiye Cumhuriyeti 9. ve 12. maddelerin bu suçları işleyenlerin yargılanmayacakları veya haklarında kanunî takipte bulunulmayacağı şeklinde yorumlanamayacağını beyan eder.

2. Türkiye Cumhuriyeti, Terörist Bombalamalarının Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin 19. maddesinde atıfta bulunulan uluslararası insalcıl hukuk tabirinin Türkiye'nin taraf olmadığı 12 Ağustos 1949 tarihli Cenevre Konvansiyonlarına Ek Protokollerin hükümlerini dışarıda bırakacak şekilde ilgili uluslararası hukuk kuralları çerçevesinde yorumlanacağı anlayışını beyan eder. Bahse konu maddenin ikinci paragrafının birinci bölümü, bir devletin silahlı kuvvetleri dışındaki silahlı kuvvet ve gruplara uluslararası hukukta hâlen anlaşılan ve uygulanandan farklı bir statü verecek ve o suretle Türkiye için yeni yükümlülükler yaratacak şekilde yorumlanamaz.

3. Terörist Bombalamalarının Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin 20. maddesinin 2. paragrafına uygun olarak, Türkiye Cumhuriyeti adı geçen Sözleşme'nin 20. maddesinin 1. paragrafının hükümleri ile kendisini bağlı saymadığını açıklar.

AVRUPA SOSYAL ŞARTI¹
European Social Charter²

Başlangıç
Preamble

Bu Şartı imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Hükümetler;

Avrupa Konseyinin hedefinin kendilerinin ortak mirası olan ideal ve prensiplerin gerçekleştirilmesi ve korunması gayesiyle üyeleri arasında daha güçlü bir birliğin sağlanması ve özellikle insan hakları ve temel özgürlüklerin gerçekleştirilmesi ve idame ettirilmesi suretiyle sosyal ve ekonomik gelişmenin sağlanması olduğunu göz önüne alarak;

The governments signatory hereto, being members of the Council of Europe, Considering that the aim of the Council of Europe is the achievement of greater unity between its members for the purpose of safeguarding and realising the ideals and principles which are their common heritage and of facilitating their economic and social progress, in particular by the maintenance and further realisation of human rights and fundamental freedoms;

Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin, 4 Kasım 1950 tarihinde Roma'da imzalanmış olan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması Avrupa Sözleşmesiyle 20 Mart 1952 tarihinde Paris'te imzalanan ek protokolde halklarına bu belgelerde belirtilen kişisel ve siyasal hak ve özgürlükleri sağlamayı kabul ettiklerini göz önünde bulundurarak;

¹ 18.10.1961 tarihinde Turin'de kabul edilen sosyal şart için bkz. ETS 35, Türkiye'nin katılımı için bkz. RG 14.10.1989 - 20312.

² Türkçe metindeki tercüme farklılıklarına dikkati çekmek için İngilizce metin de ayrıca verilmektedir.